

საქართველოს გაერთიანებული სახელმწიფოს და სოფლის მეურნეობის მინისტრი

ბრძანება N 2-413

05/06/2018

ქ. თბილისი

შპს „ჯორჯიან უოთერ ენდ ფაუერის“ ბოდორნის არსებულ წყალსაცავზე ჰიდროელექტროსადგურის „ბოდორნა ჰესი“ (2.1 მგვტ) მშენებლობასა და ექსპლუატაციაზე გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების გაცემის შესახებ

დუშეთის მუნიციპალიტეტის მერიის მიერ წარმოდგენილია დუშეთის მუნიციპალიტეტში, შპს „ჯორჯიან უოთერ ენდ ფაუერის“ ბოდორნის არსებულ წყალსაცავზე ჰიდროელექტროსადგურის „ბოდორნა ჰესი“ (2.1 მგვტ) მშენებლობის და ექსპლუატაციის პროექტის გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიში.

გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიში მომზადებულია შპს „ჯორჯიან უოთერ ენდ ფაუერის“ მიერ.

შპს „ჯორჯიან უოთერ ენდ ფაუერის“ მიერ დაგეგმილი საქმიანობის საპროექტო ტერიტორია მდებარეობს დუშეთის მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე. უახლოესი დასახლებული პუნქტიდან 0,77 კმ-ს დაშორებით.

ბოდორნის წყალსაცავი პირდაპირ მარაგდება ჟინვალის ჰიდროელექტროსადგურიდან გამოსული წყლის გამყვანი გვირაბით. ბოდორნის წყალსაცავიდან წყალი გადაედინება ბულაჩაურის წყლის გამწმენდ ნაგებობაში. წლის ხარჯი საშუალოდ შეადგენს 2 მ³/წმ. ბოდორნის წყალსაცავი უზრუნველყოფს ასევე წყლის მიწოდებას გვირაბისთვის, რომელიც წყალს აწვდის თბილისის წყალმომარაგების მიზნით (დაახლოებით 12 მ³/წმ).

ჟინვალჰესიდან გამოსული წყლის ხარჯი ჩვეულებრივ აღემატება ნედლი წყლის გვირაბისთვის და ბულაჩაურის წყლის გამწმენდი ნაგებობისთვის საჭირო წყლის მოცულობას, შესაბამისად ბოდორნის წყალსაცავიდან ხდება ზედმეტი რაოდენობის წყლის დაბრუნება მდინარე არაგვში არსებული წყალსაგდების საშუალებით. მდინარე არაგვში ბოდორნის რეზერვუარის წყალსაგდებიდან დაბრუნებული წყლის საშუალო წლიური მოცულობა შეადგენს 27.7 მ³/წ-ს. ბოდორნის წყალსაცავის გამყვანმა არხმა (მდინარის პირველადი განშტოება) უნდა მიიღოს მხოლოდ ბოდორნის ჰესის საანგარიშო ხარჯი, რომელიც შეადგენს 32 მ³/წმ-ს.

პროექტი ითვალისწინებს კაშხლის ქვედა ბიეფის ნიშნულის დაწევას, რაც გაზრდის ჰიდროსტატიკურ დაწნევას და შესაძლებელი იქნება ბოდორნის წყალსაცავიდან გადაღვრილი ზედმეტი წყლის გამოყენებით განთავსდეს 2.1 მეგავატი სიმძლავრის ჰიდროელექტროსადგური.

ასევე გათვალისწინებულია ახალი ელექტროსადგურის მშენებლობა მიმდებარე და გამყვანი ინფრასტრუქტურით, ბოდორნის რეზერვუარიდან გამომსვლელი არხის ჩაღრმავება მდინარის ხელოვნური კალაპოტის წყლის მიმღები მონაკვეთის გაფართოება, ქვესადგურის მოწყობა ჰიდროელექტროსადგურთან რომელიც მიუერთდება არსებულ 35 კვ ქსელს, ბლოკირების ფერდობის მშენებლობა-ჰესიდან გამოსული წყლის ჩასაშვებად ქვედა ბიეფში, რომელსაც ექნება ხელოვნური საგდების კონსტრუქცია, ასევე ამოღებული მასალით განსაზღვრულია მდინარე არაგვის მარჯვენა ფერდზე მიწაყრილის მოწყობა, რომელიც ჰიდროტექნიკურ ნაგებობებს დაიცავს წყალდიდობისგან;

საქმიანობა არ ითვალისწინებს ახალი რეზერვუარის შექმნას, გამოიყენებს მხოლოდ ბოდორნის რეზერვუარის წყალსაგდებიდან დაღვრილი წყლის ენერჯის და განთავსდება პროექტის განმახორციელებელი ორგანიზაციის ტერიტორიაზე. არ საჭიროებს ობიექტის ტერიტორიის გარე მისასვლელი გზების და ელექტროგადამცემი ხაზის მშენებლობას;

ობიექტის უზრუნველყოფა მოხდება ახლომდებარე ჟინვალის ჰესის ინფრასტრუქტურის გამოყენებით. ჰესის სამშენებლო მოედნის მოსაწყობად, აგრეთვე მდინარის კალაპოტის დამუშავების სამუშაოებისათვის საჭიროა ტერიტორიის გასუფთავება, ხეებისა და ბუჩქნარის გაჩეხვა, ტერიტორიის გათავისუფლება სხვა მცენარეულობისაგან. პროექტის განსახორციელებლად საჭიროა დაახლოებით 1.4 ჰა მცენარეული საფარის მოხსნა.

საპროექტო ტერიტორიის აღმოსავლეთ ნაწილში სადაც იგეგმება წყალგამყვანი არხისა და ობიექტზე მისასვლელი ინფრასტრუქტურის მშენებლობა ძირითადად გავრცელებულია მეჩხერი კორომები მაცვლისა და ბარდის ქვეტყით. აღნიშნული ტერიტორია მთლიანად ათვისებული იყო წარსულში, რომელიც განვითარდა ჰაბიტატის სრულად გასუფთავების შემდეგ. ტერიტორიაზე შემორჩენილია ერთეული დიდ ტანიანი ხე-მცენარეები.

ბოდორნის ჰესისთვის განკუთვნილ ტერიტორიაზე განხორციელდა ფართო მასშტაბის საინჟინრო-გეოლოგიური კვლევები. საპროექტო ტერიტორიაზე ადგილი არ აქვს ეროზიულ და მეწყერულ პროცესებს, რადგან ტერიტორია ფარავს ადგილს სადაც მდინარე არაგვის ჭალა იყო ბოდორნის და ჟინვალის რეზერვუარების აგებამდე.

ტერიტორია ზედმიწევნით არის შესწავლილი, რადგან წლების მანძილზე ამ ტერიტორიაზე ხორციელდებოდა წყლის რესურსების კვლევის სამუშაოები ქ. თბილისის წყალმომარაგების მიზნით. აღნიშნული კომპლექსი ხასიათდება მცირე წყალ-შემცველობით, წყაროები იშვიათია, მათი დებეტი არ აღემატება 0.5 ლ/წმ-ს.

გზმ-ს ანგარიშში შეფასებულია გარემოზე მოსალოდნელი ზემოქმედება და შემუშავებულია შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები. ასევე განხილულია მოსალოდნელი ავარიული სიტუაციები და მოცემულია მათზე რეაგირების გეგმა. გარდა ამისა, ანგარიშს თან ახლავს გარემოსდაცვითი მონიტორინგის მართვის გეგმა.

აღნიშნული გზმ-ს ანგარიშში განიხილეს შესაბამისმა დამოუკიდებელმა ექსპერტებმა და სამინისტროს სპეციალისტებმა გარემოსდაცვითი შეფასების სხვადასხვა მიმართულებით, რომელთა დასკვნების შეჯერებისა და წარმოდგენილი დოკუმენტაციის შეფასების ასევე გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის 48-ე მუხლის პირველი ნაწილის და ამავე კოდექსის II დანართის მე-3 პუნქტის 3.8 ქვეპუნქტის საფუძველზე,

ვ ბ რ ძ ა ნ ე ბ:

1. დამტკიცდეს გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილება №37; 21.05.2018 და მიენიჭოს საქმიანობის განხორციელების უფლება შპს „ჯორჯიან უოთერ ენდ ფაუერს“ ბოდორნის არსებულ წყალსაცავზე ჰიდროელექტროსადგურის „ბოდორნა ჰესი“ (2.1 მგვტ) მშენებლობასა და ექსპლუატაციაზე.
2. ბრძანების პირველი პუნქტით გათვალისწინებული გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილება გაიცემა განუსაზღვრელი ვადით;
3. შპს „ჯორჯიან უოთერ ენდ ფაუერს“ საქმიანობა განხორციელოს გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილებით (№37; 21.05.2018) გათვალისწინებული შემდეგი პირობების დაცვით:
  - 3.1 საქმიანობის განხორციელება უზრუნველყოს წარმოდგენილი გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშის, გზშ-ს ანგარიშში წარმოდგენილი ტექნოლოგიური სქემის, გარემოზე მოსალოდნელი ზემოქმედების შემარბილებელი ღონისძიებების, რეკომენდაციების, გარემოსდაცვითი მონიტორინგის და ავარიულ სიტუაციებზე რეაგირების გეგმების შესაბამისად;
  - 3.2 მშენებლობის დაწყებამდე უზრუნველყოს გეოლოგიურ გარემოზე ზემოქმედების შეფასების დეტალური კვლევის სამინისტროში შესათანხმებლად წარმოდგენა;
  - 3.3 ფუჭი ქანების სანაყაროს მოწყობის საჭიროების შემთხვევაში მშენებლობის დაწყებამდე უზრუნველყოს სანაყაროს დეტალური პროექტის სამინისტროში შესათანხმებლად წარმოდგენა shape ფაილებთან ერთად;
  - 3.4 მშენებლობის დაწყებამდე, წყლის მაქსიმალური ხარჯისა და გამყვან არხში წყლის მინიმალური დონის შემთხვევაში, უზრუნველყოს ბლოკირების პანდუსიდან გადმოდვრილი წყლის ნაკადის ენერჯის ჩაქრობის პირობების წარმოდგენა.
  - 3.5 მშენებლობის დაწყებამდე უზრუნველყოს ნარჩენების მართვის გეგმის სამინისტროში შესათანხმებლად წარმოდგენა საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის მინისტრის 2015 წლის 4 აგვისტოს N211 ბრძანების შესაბამისად;

- 3.6 ნარჩენების მართვა უზრუნველყოს ნარჩენების მართვის კოდექსისა და მისგან გამომდინარე კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტების მოთხოვნებისა და ვალდებულებების შესაბამისად;
  - 3.7 მდინარის წყლის ხარისხზე ზემოქმედების და ასევე წავის სამალავებზე (რომლებსაც გამრავლების პერიოდში იყენებენ) ზემოქმედების თავიდან აცილების მიზნით სამშენებლო სამუშაოები განხორციელდეს ზაფხულის მეორე ნახევრიდან.
  - 3.8 სამშენებლო სამუშაოების განხორციელება უზრუნველყოს „ნიადაგის ნაყოფიერი ფენის მოხსნის, შენახვის, გამოყენების და რეკულტივაციის შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2013 წლის 31 დეკემბრის №424 დადგენილებით დამტკიცებული ტექნიკური რეგლამენტით გათვალისწინებული მოთხოვნების შესაბამისად;
  - 3.9 მშენებლობის დაწყებამდე უზრუნველყოს დეტალური კვლევის ჩატარება და კვლევის შედეგების სამინისტროში შესათანხმებლად წარმოდგენა, ჭრას დაქვემდებარებულ მცენარეთა სახეობების ქართული და სამეცნიერო (ლათინური) დასახელებების და რაოდენობის შესახებ. ასევე უზრუნველყოს ჭრას დაქვემდებარებულ ტერიტორიაზე და იქ არსებულ ცხოველთა სახეობებზე ზემოქმედების შესახებ დეტალური ინფორმაციის წარმოდგენა, რათა საჭიროების შემთხვევაში, განისაზღვროს შესაბამისი შემარბილებელი ან/და საკომპენსაციო ღონისძიებები.
  - 3.10 მშენებლობის დაწყებამდე უზრუნველყოს კალაპოტის ჩადრმავებით გამოწვეული ზემოქმედების შესახებ წყლის ბიომრავალფეროვნებაზე, იქთიოფაუნაზე, წყალზე დამოკიდებულ ცხოველებზე (მაგალითად როგორცაა წავი) და წყლის ბენტოსურ სახეობებზე კვლევის სამინისტროში შესათანხმებლად წარმოდგენა;
  - 3.11 უზრუნველყოს 3.10 და 3.11 პირობებით გათვალისწინებული კვლევების საფუძველზე, მონიტორინგის გეგმის წარმოდგენა, რომელშიც ასახული იქნება ბიომრავალფეროვნების ცალკეულ კომპონენტებზე დაკვირვების საკითხი, მათზე შესაძლო ზემოქმედების გამოვლენის და ამ ზემოქმედების თავიდან აცილების ქმედებების განხორციელების მიზნით. ამასთან მონიტორინგის გეგმაში აისახოს სამინისტროსთან ანგარიშგების საკითხი.
  - 3.12 მშენებლობის დაწყებისა და ექსპლუატაციაში შესვლის შესახებ აცნობოს სამინისტროს;
  - 3.13 გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების სხვა პირზე გადაცემის შემთხვევაში გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების გადაცემა განხორციელდეს „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსით“ დადგენილი წესით.
4. ბრძანება დაუყოვნებლივ გაეგზავნოს შპს „ჯორჯიან უოთერ ენდ ფაუერს“;
  5. ბრძანება ძალაში შევიდეს შპს „ჯორჯიან უოთერ ენდ ფაუერის“ მიერ ამ ბრძანების გაცნობისთანავე;
  6. ეს ბრძანება შეიძლება გასაჩივრდეს ზემდგომ ადმინისტრაციულ ორგანოში-საქართველოს მთავრობაში (თბილისი, ინგოროყვას ქუჩა N7) ან თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიაში (თბილისი, დ.

აღმაშენებლის ხეივანი, მე-12 კმ. N6) მხარის მიერ მისი ოფიციალური წესით
გაცნობის დღიდან ერთი თვის ვადაში.
ლევან დავითაშვილი

მინისტრი